

Cronfa Gystadleuol Cyfoeth Naturiol Cymru Prosiect Natura 2000 Cynffig Mark Blackmore Ionawr 2018

Adroddiad Allbwn

Cynnwys

Prosiect Natura 2000 Cynffig Cronfa Gystadleuol Cyfoeth Naturiol Cymru	1
Adroddiad Allbwn.....	1
1. Allbynnau.....	4
1.1 Beth yw'r allbynnau a grëir gan eich prosiect, sut fyddwch chi yn eu mesur ac erbyn pryd fyddwch chi wedi eu cyflawni?.....	4
2. Cynnydd ar Allbynnau.....	5
2.1 Gwella cynefin – Atal neu wrthdroi sefydlogi twyni.	5
2.1.1 2015 / 2016	5
2.1.2 2016 / 2017	6
2.1.3 2017 / 2018	8
2.2 Gwella Cynefin - Lleihau rhywogaethau ymledol.....	11
2.2.1 2015 / 2016	11
2.2.2 2016 / 2017	12
2.2.3 2017 / 2018	13
2.3 Gwella Cynefin – Lleihau baeddu gan gŵn.....	13
2.3.1 2015 / 2016	14
2.3.2 Gwaith ychwanegol rhwng y cais a diwedd y flwyddyn ariannol 2016.....	15
2.3.3 2016 / 2017	16
2.3.4 2017 / 2018	17
2.4 Gwella, creu mynediad – rhesymoli hawliau tramwy.	19
2.4.1 2015 / 2016	19
2.4.2 Gwaith ychwanegol rhwng y cais a diwedd y flwyddyn ariannol	20
2.4.3 2016 / 2017	22
2.4.4 2017 / 2018	24
2.5 Gweithgareddau gwirfoddoli	25
2.5.1 2015 / 2016	25
2.5.2 2016 / 2017	26
2.5.3 2017 / 2018	27
2.6 Ymweliadau Addysgol – Ysgolion Cynradd.....	28
2.6.1 2015 / 2016	28
2.6.2 Gwaith ychwanegol rhwng y cais a diwedd y flwyddyn ariannol 2016.....	29
2.6.3 2016 / 2017	30

2.6.4 2017 / 2018	31
2.7 Ymweliadau Addysgol – Ysgolion Uwchradd	32
2.7.1 2015 / 2016	32
2.7.2 2016 / 2017	33
2.7.3 2017 / 2018	34
2.8 Ymweliadau addysgol – Addysg uwch ac Addysg bellach.	35
2.8.1 2015 / 2016	35
2.8.2 2016 / 2017	36
2.8.3 2017 / 2018	36
2.9 Gweithgareddau Addysgol	37
2.9.1 2015 / 2016	37
2.9.2 2016 / 2017	38
2.9.3 2017 / 2018	39
2.10 Lleoliadau gwaith strwythuredig	40
2.10.1 2015 / 2016	40
2.10.2 2016 / 2017	41
2.10.3 2017 / 2018	42
3. Gwerth Ychwanegol a Ychwanegwyd gan y Grant.....	43
3.1 Gwella cynefin – Atal neu wrthdroi sefydlogi twyni.	43
Roedd y targed ychwanegol i ymgynraedd ato wedi ei ddyblu ym mlwyddyn dau gyda 20,000m ² o lac twyni wedi eu creu.	43
3.2 Gwella cynefin - Lleihau rhywogaethau ymledol.....	43
3.3 Ymweliadau addysgol – Addysg a hyfforddiant i oedolion.....	44

1. Allbynnau

1.1 Beth yw'r allbynnau a grëir gan eich prosiect, sut fyddwch chi yn eu mesur ac erbyn pryd fyddwch chi wedi eu cyflawni?

	Allbwn	Mesur	Amserlen
1	Gwella cynefin – Atal neu wrthdroi sefydlogi twyni.	500m ²	Erbyn diwedd blwyddyn 3
2	Gwella cynefin - Lleihau rhywogaethau ymledol.	500m ²	Y flwyddyn
3	Gwella cynefin – Lleihau baeddu gan gŵn.	10,000m ²	Erbyn diwedd blwyddyn 2
4	Gwella, creu mynediad – rhesymoli hawliau tramwy.	3km	Erbyn diwedd blwyddyn 3
5	Gweithgareddau Gwirfoddoli	12 o ddigwyddiadau a 120 o wirfoddolwyr	Erbyn diwedd blwyddyn 3
6	Ymweliadau addysgol – Ysgolion Cynradd	20 Grŵp	Y flwyddyn
7	Ymweliadau addysgol – Ysgolion Uwchradd	20 Grŵp	Y flwyddyn
8	Ymweliadau addysgol – Addysg bellach ac addysg uwch.	10 Grŵp	Y flwyddyn
9	Gweithgareddau Addysgol	4 Digwyddiad 120 o gyfranogwyr	Y flwyddyn
10	Lleoliadau gwaith strwythuredig	3 Grŵp 30 o gyfranogwyr	Erbyn diwedd blwyddyn 3

2. Cynnydd ar Allbynnau

2.1 Gwella cynefin – Atal neu wrthdroi sefydlogi twyni

Gwella cynefin – Atal neu wrthdroi sefydlogi twyni, erbyn diwedd blwyddyn 3.

Canlyniad: Bydd y 500m² o gynefin sydd wedi ei wella drwy atal neu wrthdroi sefydlogi twyni yn adfer ac yn amddiffyn cymeriad tirwedd y warchodfa ac yn darparu cynefin twyni llac ar gyfer rhywogaethau cynhenid.

2.1.1 2015 / 2016

Eleni, mae Grant Cystadleuol Cyfoeth Naturiol Cymru wedi caniatáu i Staff y Warchodfa a gwirfoddolwyr ganolbwyntio ar glirio prysgwydd a thorri gwair dros rannau helaeth o'r warchodfa gan atal llystyfiant rhag ennill tir a hefyd gwrthdroi sefydlogi twyni. Mae'r grant wedi talu am ddau beiriant torri gwair petrol o safon uchel y mae'r gwirfoddolwyr wedi bod yn eu defnyddio ar laswelltir y warchodfa. Mae hyn wedi ei gwneud hi'n bosibl i dorri gwair yn yr ardaloedd canlynol sydd yn gynefinoedd pwysig i degeirian y fign galchog:

- Llac cwmp mawr (Cyfeirnod Grid: SS78898203) 100m²
- I'r gorllewin o lac cwmp mawr (Cyfeirnod Grid: SS78798205) 400m²
- O'r llwybr i lac postyn-L (Cyfeirnod Grid: SS78688113) 100m²

Un broblem a amlygwyd wrth ddatblygu'r prosiect hwn oedd y ffaith bod nifer fawr o goed yn gwneud gwaith clirio prysgwydd yn anodd. Mae hyn yn arafu neu hyd yn oed yn atal y gwirfoddolwyr wrth iddynt geisio clirio llystyfiant yn yr ardal honno, ac mae'n rhaid i'r Warden ddychwelyd i dorri'r coed.

Eleni, gwariwyd yr arian a neilltuwyd ar gyfer llogi contractwyr a pheiriannau ar gontractwyr llifiau cadwyn i weithio ochr yn ochr â'r gwirfoddolwyr, i gael gwared ar goed mawr er mwyn rhyddhau'r warden i reoli'r gwirfoddolwyr. Mae hyn wedi gwneud y gwaith o glirio llystyfiant yn fwy effeithiol a chynhyrchiol. Amcangyfrifir y bydd yn rhaid clirio a gwella 1000m² o gynefin yn y modd hwn yn Adran dde-orllewin Pwll Cynffig (Cyfeirnod Grid: SS790809).

Bwriad grant Cyfoeth Naturiol Cymru ar gyfer Cynffig yw gwella'r ffordd y mae safle Natura 2000 yn cael ei reoli er mwyn i staff gael canolbwyntio ar amddiffyn a gwella'r cynefin. Mae'r dull hwn o weithredu yn rhoi mwy o amser i'r warden ganolbwyntio ar dorri gwair yn yr hydref. Fel y gwelir isod, mae hyn wedi ei gwneud hi'n bosibl i wella cynefin ar raddfa fawr a chafodd 161,000m² o gynefin ei wella eleni.

Felly cafodd 162,600m² o gynefin ei wella drwy atal neu wrthdroi sefydlogi twyni.

2.1.2 2016 / 2017

Yn ystod hydref a gaeaf 2016, cynhaliwyd y prosiect creu cynefin llac twyni mwyaf uchelgeisiol ers i Gyfoeth Naturiol Cymru ddefnyddio peiriannau trwm i greu cwmpiadau twyni ger yr arfordir, ymhell i mewn i'r warchodfa, nifer o flynyddoedd yn ôl. Fe wnaethom ni ymgymryd â phrosiect i greu cynefin llac twyni yn llac y de, i'r de o Bwll Cynffig. Y bwriad oedd creu cynefin llac twyni y gallai grwpiau addysg ei astudio heb orfod teithio am oriau drwy'r warchodfa.

Mae llac y de wedi tyfu'n wylt ers blynnyddoedd ac wrth i'r llac dyfu'n fwy coediog cofnodwyd llai a llai o fadfallod y dŵr (yn cynnwys y Fadfall Ddŵr Gribog). Bwriad prosiect creu cynefin llac y de oedd ymestyn y dull o weithredu o ddefnyddio gwirfoddolwyr a chontractwyr gyda'i gilydd i weithio'n gyflymach ac yn fwy effeithiol. Fe wnaethom ni hefyd ymestyn y dull gweithredu drwy drefnu bod ein lleoliadau gwaith ar gyfer myfyrwyr Bagloriaeth Cymru a myfyrwyr prifysgol Abertawe yn cyd-ddigwydd â'r prosiect mawr hwn. Rhoddodd hyn gyfle i'r myfyrwyr weithio ochr yn ochr â staff Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr, gwirfoddolwyr eraill a chontractwyr.

Nod y prosiect uchelgeisiol hwn oedd datgoedwigo'r ardaloedd coediog ar raddfa fawr, clirio boncyffion a phrysgwydd i adael dim ond tywod. Oherwydd bod y safle yn un sensitif a bod yn rhaid gweithio dan drwydded, contractiwyd yr Ymddiriedolaeth Gwarchod Amffibiaid ac Ymlusgiaid (ARC) i wneud y gwaith ochr yn ochr â'r gwirfoddolwyr a'r myfyrwyr.

Fe gymerodd y prosiect nifer o wythnosau i'w gwblhau a llawer iawn o amser staff Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr, amser contractwyr, amser lleoliadau gwaith ac amser gwirfoddolwyr. Cafodd y coetir ei glirio'n gyfan gwbl a **chrëwyd 20,000m² o lac twyni**. Felly crëwyd cynefin llac twyni oedd bedair gwaith yn fwy na tharged y prosiect i greu cynefin llac twyni yn yr allbwn hwn.

2.1.3 2017 / 2018

Y newidiadau rheoli a weithredwyd yn y blynyddoedd a fu gan Gyfoeth Naturiol Cymru / Cynllun Datblygu Gwledig, Natura 2000 yw'r dull o weithredu arferol yng Ngwarchodfa Natur Genedlaethol Cynffig erbyn hyn. Mae'r gwirfoddolwyr yn cael eu cefnogi a'u rheoli'n well ac mae'r gwaith yn cael ei gydlynu er mwyn i wirfoddolwyr, myfyrwyr lleoliad gwaith a chontractwyr weithio ochr yn ochr â'i gilydd. Mae cydlynu fel hyn yn golygu bod y gwaith o glirio prysgwydd i wrthdroi sefydlogi twyni wedi cynyddu 80%.

Drwy gydol 2017, bu gwirfoddolwyr yn clirio dolydd eang gyda'r peiriannau torri gwair, yn clirio prysgwydd ac yn cynyddu ardaloedd ar gyfer tractorau torri gwair. Hefyd buont yn parhau â'r gwaith o adfer ardal lac y de, clirio prysgwydd a choed i adfer cynefin llac twyni.

Roedd effaith y clirio yn sylweddol yn ystod misoedd y gaeaf (gweler uchod) oherwydd cliriwyd prysgwydd a choed dros ardaloedd eang.

Roedd angen addysgu'r cyhoedd er mwyn iddyn nhw hefyd gael budd o'r hyn yr oedd y prosiect yn ceisio ei gyflawni o ran creu cynefin newydd. Cawsom gymorth yn hyn o beth gan bâr o gornchwilog a gyrhaeddodd yn y gwanwyn, wedi eu denu gan y cynefin newydd. Roedd y cnwd mawr o degeirianau porffor a dyfodd yn y llac newydd yn hwyrach yn y gwanwyn yn dangos gwerth y gwaith clirio a ariannwyd gan Gyfoeth Naturiol Cymru a'r Cynllun Datblygu Gwledig.

Mae cyfanswm o 103,953 m² o gynefin wedi ei wella drwy atal neu wrthdroi sefydlogi twyni yn 2017. Canlyniad y prosiect tair blynedd yw bod ardal 286,553m² wedi ei gwella. Mae hyn yn fwy o lawer na'r targed o 500m² a nodwyd yn y cais am grant. Mae hefyd yn fwy na'r targed i ymgynraedd ato, sef atal neu wrthdroi sefydlogi twyni dros ardal o 10,000m² y flwyddyn a osodwyd gennym ni ein hunain ar ôl iddi ddod yn amlwg yn ystod y flwyddyn gyntaf y byddwn yn rhagori ar ein targed heb drafferth o gwbl.

2.2 Gwella Cynefin - Lleihau rhywogaethau ymledol

Gwella Cynefin - Lleihau rhywogaethau ymledol, 500m² y flwyddyn.

Canlyniad: Bydd y 500m² o gynefin a fydd wedi ei wella drwy leihau rhywogaethau ymledol yn helpu i'w hatal rhag ymledu. Gwneir hyn drwy eu clirio cyn iddyn nhw gynhyrchu hadau. Bydd hefyd yn galluogi rhywogaethau cynhenid i ffynnu heb orfod cystadlu yn erbyn y rhywogaethau ymledol. Mae troi cefn ar y rhywogaethau ymledol a rhoi mwy o bwyslais ar blanhigion cynhenid yn creu cynefin sy'n fwy amrywiol ac yn cynyddu bioamrywiaeth.

2.2.1 2015 / 2016

I gyflawni'r allbwn hwn, bu staff a gwirfoddolwyr Cynffig yn brwydro yn erbyn Jac y Neidiwr ar y safle. Gwnaed y gwaith o glirio Jac y Neidiwr ger y maes carafanau ac amcangyfrifir bod 10,000m² o'r rhywogaeth ymledol hon wedi'u clirio.

2.2.2 2016 / 2017

Y bygythiad mwyaf i gynefinoedd Gwarchodfa Natur Genedlaethol Cynffig yw'r sefydlogi twyni gan brysgwydd sy'n ennill tir. Cytunwyd gyda Chyfoeth Naturiol Cymru a grŵp llywio'r prosiect fod prysgwydd yn rhywogaeth ymledol ar y safle hwn. Mae'r gwirfoddolwyr wedi parhau i frwydro yn erbyn Jac y Neidiwr ar y safle ac wedi helpu i glirio prysgwydd a defnyddio'r peiriannau torri gwair a brynwyd gan y prosiect y llynedd.

Oherwydd i'r safle gael ei reoli'n well diolch i gronfa gystadleuol Cyfoeth Naturiol Cymru ac arian cyfatebol y Cynllun Datblygu Gwledig, mae'r warden yn rhydd i wneud gwaith eang gyda'r tractor torri gwair yn yr hydref. Mae'r ymdrechion hyn i gyd gyda'i gilydd wedi **gwella 7500m² o gynefin drwy glirio rhywogaethau ymledol**, sydd 15 gwaith y targed eleni.

2.2.3 2017 / 2018

Mae clirio prysgwydd wedi parhau ym mlwyddyn tri prosiect Natura 2000, ac unwaith eto mae'n effeithiol oherwydd y dull o weithio cyflymach ac arloesol diolch i arian Cyfoeth Naturiol Cymru a'r Cynllun Datblygu Gwledig.

Eleni, rydym ni wedi **gwella 26,544m² o gynefin drwy glirio rhywogaethau ymledol**. Mae hyn eto yn fwy na tharged y flwyddyn ac yn rhoi ffigwr terfynol o **44,044** ar gyfer gwella cynefin drwy glirio rhywogaethau ymledol. Mae hyn yn fwy o lawer na'r targedau a osodwyd gan y cais am arian gwreiddiol.

2.3 Gwella Cynefin – lleihau baeddu gan gŵn

Gwella Cynefin – lleihau baeddu gan gŵn, 10,000m² erbyn diwedd blwyddyn 3.

Canlyniad: Mae'r 10,000m² (a nodwyd yn anghywir yn 500m² yn y canlyniadau yn y cais) o gynefin sydd wedi eu gwella yn creu amgylchedd mwy diogel a phleserus i ymwelwyr, grwpiau ysgol, staff a gwirfoddolwyr. Mae'n annog mwy o ymwelwyr i ddod i'r safle ac i ddychwelyd drachefn.

Mae'r 10,000m² yn cynrychioli'r warchodfa gyfan a ddylai gael ei gwella drwy leihau baeddu gan gŵn ar draws y safle.

2.3.1 2015 / 2016

Prynwyd biniau newydd mwy ymarferol i annog pobl i glirio ar eu holau a thafllu llai o sbwriel yn y warchodfa. Mae'r biniau newydd yn cymryd lle'r hen finiau. Mae'r biniau newydd wedi'u gwneud o blastig wedi ei ailgylchu, a byddant yn gwrthsefyll amgylchedd garw Cynffig yn well na'r hen finiau, sy'n golygu y byddant yn edrych yn well am fwy o amser. Mae'r biniau newydd yn fwy ac yn haws eu gwagio sy'n datrys y broblem o orlenwi ar adegau prysur. Y biniau newydd yw camau cadarnhaol cyntaf yr Ymgyrch Yn Erbyn Baeddu Gan Gŵn a glustnodwyd ar gyfer blwyddyn dau.

Gosodwyd arwyddion Gwarchodfa Natur Genedlaethol Cynffig ar fynediadau allweddol y Warchodfa (yn cynnwys yr ail faes parcio a Llwybr Arfordir Cymru) er mwyn i ymwelwyr wybod pryd y maen nhw'n dod i mewn i'r Warchodfa. Ymddengys y ceir camsyniad ymhlith yr ymwelwyr hynny sy'n dod i mewn i'r Warchodfa ar hyd llwybrau ar wahân i lwybr y prif faes parcio, bod hyn yn rhoi'r hawl iddyn nhw anwybyddu'r amodau ynghylch baeddu gan gŵn o fewn y Warchodfa. Mae hyn yn arbennig o wir yn achos yr ail faes parcio. Mae'r arwyddion newydd yn ei gwneud hi'n hollol glir i bobl eu bod yn dod i mewn i'r Warchodfa ni waeth pa lwybr y maen nhw'n ei ddewis. Bwriad hyn yw lleihau'r achosion o faeddu gan gŵn yn yr ardaloedd hynny.

2.3.2 Gwaith ychwanegol rhwng y cais a diwedd y flwyddyn ariannol 2016

Yn ystod y ddau fis rhwng cais 2015 / 2016 a diwedd y flwyddyn ariannol gosodwyd y biniau ar draws y warchodfa. Mae'r biniau hyn yn fwy deniadol na'r hen rai a gobeithio bydd hyn yn annog ymwelwyr i'w defnyddio. Mae ceg y bin yn lletach ar gyfer sbwriel mwy o faint a oedd yn arfer cael ei osod wrth ochr yr hen finiau. Mae staff a gwirfoddolwyr y Warchodfa wedi sylwi bod llai o orlenwi ar adegau prysur oherwydd bod y biniau newydd yn fwy, ac yn haws eu gwagio.

2.3.3 2016 / 2017

Cafodd llawer o waith ei wneud yn 2016 i leihau'r achosion o faeddu gan gŵn ac i annog perchnogion cŵn i fod yn fwy cyfrifol yn y warchodfa. Mae gan yr elusen PONT (Pori, Natur a Threftadaeth) nodau tebyg, sef lleihau achosion o faeddu gan gŵn a gwella ymddygiad perchnogion cŵn. Ar 11 Mehefin 2016, ar y cyd â PONT, fe drefnodd Gwarchodfa Natur Genedlaethol Cynffig ddigwyddiad i godi ymwybyddiaeth o sut y mae cŵn yn ymddwyn dan yr enw "Cŵn a Charnau". Roedd yn canolbwyntio ar faeddu gan gŵn a phwysigrwydd cadw cŵn ar dennyn pan fo da byw yn y cyffiniau. Roedd yn ddigwyddiad llawn hwyl gyda sioe gŵn, arddangosiad sioncrwydd cŵn ac anifeiliaid i bobl eu gweld. Daeth tua 50 o bobl i'r digwyddiad.

Hefyd mae'r prosiect wedi bod yn gweithio'n galed eleni ar ymgyrch i wella ymddygiad perchnogion cŵn ar y safle. Cynhaliwyd elfen ymgynghori'r ymgyrch honno eleni. Trefnwyd

digwyddiad ymgynghori diwrnod llawn, ac roedd 50 o bobl wedi galw heibio yn ystod y dydd. Trefnwyd y digwyddiad ar y cyd â Dogs Trust a oedd ar y safle yn cynnig gwasanaeth gwirio sglodion a microsglodynnu am ddim i gŵn heb sglodion. Roedd hwn yn atyniad poblogaidd gan ei bod yn ofynnol yn gyfreithiol i ficrosglodynnu cŵn. Wrth hysbysebu fe ddywedom ni ein bod yn awyddus i glywed barn pobl a'u syniadau ynghylch gwella ymddygiad cŵn ar y safle. Mae'n bwnc sy'n ennyn teimladau eithaf cryf a chawsom wybodaeth ansoddol drwy holiadur a thrwy gyfweiliadau manwl gydag ymwelwyr i drafod yr holiadur. Cafodd 31 o gŵn un ai eu microsglodynnu am y tro cyntaf neu fe gywirwyd gwybodaeth anghywir yn eu sglodion.

Yn ystod y digwyddiad, roedd 50 o bobl wedi cymryd rhan mewn arolwg. Mae'r wybodaeth a gasglwyd yn yr ymgynghoriad wedi ei dadansoddi a'i defnyddio i gynllunio ymgyrch ymwybyddiaeth ar gyfer Mai / Mehefin 2017, a'r nod yw lleihau achosion o faeddu gan gŵn ar draws y safle i gyd erbyn diwedd y prosiect.

2.3.4 2017 / 2018

Ym mlwyddyn olaf y prosiect, rydym ni wedi parhau i godi ymwybyddiaeth o bwysigrwydd ymddygiad da gan gŵn ar y safle, gan gynnwys pwysigrwydd glanhau ar ôl i gŵn faeddu. Parhau hefyd y mae'r gweithio mewn partneriaeth â Pharc Bryngarw, Yr Ymddiriedolaeth Natur, PONT a Chyfoeth Naturiol Cymru (yn enwedig prosiect Ysbryd Llynfi Cyfoeth Naturiol Cymru) i rannu syniadau ynghylch lleihau achosion o faeddu gan gŵn a hyrwyddo ymddygiad da gan gŵn.

Rydym ni wedi datblygu hyfforddiant ar gyfer Wardeniaid Cŵn Gwirfoddol, ac wedi recriwtio gwirfoddolwyr a'u hyfforddi'n wardeniaid. Maen nhw nawr yn mynd ati i batrolio'r warchodfa. Mae'r hyfforddiant nawr ar gael i gyrff sy'n bartneriaid a bydd mwy o hyfforddiant ar gael yn 2018. Codwyd arwyddion i roi gwybod i bobl bod y gwardeniaid gwirfoddol ar y safle ac y byddant yn eich herio ynghylch unrhyw achos o faeddu gan gi. Canlyniad y gwaith hwn yw bod achosion o faeddu gan gŵn wedi lleihau ar draws y Warchodfa, ac o ganlyniad, mae'r cynefin wedi gwella. Felly rydym ni wedi bod yn llwyddiannus iawn o ran cyflawni'r allbwn hwn yn y prosiect.

2.4 Gwella, creu mynediad – rhesymoli hawliau tramwy

Gwella, creu mynediad – rhesymoli hawliau tramwy. 3km erbyn diwedd blwyddyn 3.

Canlyniad: Bydd 3km o fynediad sydd wedi ei wella drwy resymoli hawliau tramwy yn lleihau unrhyw wrthdaro rhwng y rhai sy'n defnyddio'r warchodfa megis pobl yn cerdded eu cŵn a'r rhai sy'n marchogaeth. Bydd yn gwneud y warchodfa yn fwy hygyrch a bydd yr erydiad o ganlyniad i'r cynnydd yn nifer yr ymwelwyr yn helpu i atal sefydlogi twyni.

2.4.1 2015 / 2016

Mae Alison Roberts wedi ymuno â Grŵp Llywio'r Prosiect i gynrychioli Hawliau Tramwy Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr a Llwybr Arfordir Cymru. Mae llwybrau craidd drwy'r Warchodaf wedi eu nodi. Cynhyrchwyd map newydd ar gyfer y warchodfa sy'n dangos y prif lwybrau hyn.

WELCOME TO KENFIG
National Nature Reserve,
Special Area of Conservation &
Site of Special Scientific Interest.
The reserve covers about 1,300 acres of sand dunes and wetlands and includes the clear waters of Kenfig Pool. This is one of the most important sites for wildlife in Europe.

Croeso i Gynffig
Gwarchodfa Natur Genedlaethol, Ardal Cadwraeth Arbennig a Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig
Mae'r warchodfa'n ymestyn dros ryw 1,300 o erwau o dwyni tywod a gwyrddweddau ac mae'n cynnwys dyfroedd cryau Pwll Cynffig. Dyma un o'r safleoedd pwysicaf i fywyd gwyt yn Ewrop.

*"I am the dunes, their story I have kept for I am the Keeper but long have I slept."
"Myni yw'r twyni, eu hanes a gedwais canys myfi yw'r Ceidwad ond cysgais yn hir."*

The Nature Keepers are the guardians of the story of the land. Fourteen Keepers can be found throughout Bridgend County, each with its own story or original poem.
Start your Keeper Quest at: www.britisgenobias.com/nature-keepers.aspx or scan the QR Code at the top of this panel.

Y Caidwaid Natur yw gwarchodwyr hanes y tir. Mae pedwar ar ddeg o Gaidwaid i'w dangarfoed ar hyd a lled Sir Pen-y-bont ar Ogwr, a chan bob un eu ddiwedd neu ei ganiat wraidd.
Dechrau'ch eith bath ar drywydd y Caidwaid ar: www.britisgenobias.com/nature-keepers.aspx neu sganwch y Cód QR ar bari panel yma.

KEY / ALLWEDD

- Wales Coast Path / Llwybr Arfordir Cymru
- Wales Coast Path alternative inland route / Llwybr Arfordir Cymru: ffordd amgen fewnrol
- Long circular walk, approximately 3 miles (2 hours) / Llwybr cylchol hir, tua 3 milltir (2 awr)
- Short circular walk, approximately 1/2 mile (30 minutes) / Llwybr cylchol byr, tua 1/2 milltir (30 munud)
- View point / Gwylla
- National Nature Reserve boundary / Tardyn y Warchodfa Natur Genedlaethol
- Public bridleway / Llwybr caffylau
- Permissive bridleway / Llwybr caffylau goddefol

Information (QR Code) / **Gwybodaeth**
Video (QR Code) / **Fideo**
Map (QR Code) / **Map**

Labels on Map: Margam Burrows Twyni Margam, Salt marsh / Roodbod Morfa hall / Corswyn, Sand dunes Twyni tywod, Kenfig Pool Pwll Cynffig, Kenfig Castle (mins) Castell Cynffig (adailffon), Common Blue Glesyn Cyffredin Polyommatus icarus, Kenfig Cynffig, Bird hide Cuddfan wylio adar, Bird hide Cuddfan wylio adar, Golf course Maes Golf, Toal Corffwyaden Anas croceus, Sker Beach Traeth y Sger, Kenfig Pool Pwll Cynffig, Kenfig Castle c. 1805 Castell Cynffig tua 1805, Hairy Dragonfly Y Gwas Helder Sllawog Broctyfron protense.

Scale: 0 to 1 kilometer / 0 to 0.5 miles

Logos: British Nature, reach, Cyfoeth Naturiol Cymru / Natural Resources Wales, European Union, Wales Government.

Gwelir y map yn y prif faes parcio ac ar Wal Canolfan y Warchodfa. Mae'r map hefyd ar gael ar lein ac ar ffurf taflen. Gosodwyd arwyddion Gwarchodfa Natur Genedlaethol Cynffig ym mhrif fynediadau'r Warchodfa (yn cynnwys yr ail faes parcio a Llwybr Arfordir Cymru) er mwyn i ymwelwyr wybod pryd y maen nhw'n dod i mewn i'r Warchodfa.

2.4.2 Gwaith ychwanegol rhwng y cais a diwedd y flwyddyn ariannol 2016

Yn ystod y ddau fis rhwng cais 2015 / 2016 a diwedd y flwyddyn ariannol, cwblhawyd a gosodwyd arwyddion ar y safle. Mae hyn yn cynnwys y dehongliad yng Nghanolfan y Warchodfa.

Gosodwyd dehongliad tebyg yn y prif faes parcio, sy'n cynnwys y map newydd o'r warchodfa. Mae'r dehongliad hwn yn croesawu pobl i'r warchodfa ac yn eu helpu i ganfod eu ffordd o amgylch y warchodfa drwy ddefnyddio'r llwybrau craidd cywir.

Mae arwyddion, sydd wedi eu seilio ar logo newydd Cynffig a ddatblygwyd ar gyfer y prosiect hwn, yn awr wedi eu gosod wrth fynediadau allweddol y warchodfa, yn cynnwys yr ail faes parcio a'r llwybrau sy'n arwain oddi ar Lwybr Arfordir Cymru. Erbyn hyn, mae'n amhosibl dod i mewn i'r warchodfa heb wybod eich bod chi yng Ngwarchodfa Natur Genedlaethol Cynffig.

2.4.3 2016 / 2017

Yn 2016, gwnaethpwyd mwy o waith i wella arwyddion hawliau tramwy a mynediad i'r safle. Mae'r ddau brif lwybr troed wedi eu labelu'n glir fel y gwelir uchod. Newidiwyd hen arwyddion y maes parcio am rai newydd sy'n dangos i ba gyfeiriad y dylech fynd er mwyn cadw at y system unffordd ac i'w gwneud hi'n anos i yrru'n anfwriadol ar rannau lle mae gyrru wedi ei wahardd.

Roedd y manau parcio i bobl anabl yn edrych yn dreuliedig a bellach ddim yn cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth ynglŷn â manau parcio pobl anabl. Rydym wedi defnyddio arian grant y prosiect i ail baentio'r manau parcio hyn a sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth. Y gost fwyaf oedd cael y criw paentio i'r safle, felly er mwyn cael gwerth am arian, trefnwyd eu bod hefyd yn paentio llinellau melyn dwbl yn y maes parcio gwaelod lle bu nifer o achosion o barcio difeddwl pan oedd y rhwystr ar gau.

Gosodwyd arwyddion â brand Cynffig yn y safle bysiau hefyd.

2.4.4 2017 / 2018

Rydym wedi parhau i wella a chynnal arwyddion hawliau tramwy ar draws y safle. Defnyddir dehongliadau o flynyddoedd blaenorol yn fwy yn awr gan ymwelwyr, ac mae'r rhai sy'n marchogaeth yn tueddu i aros ar y llwybrau ceffyl ac mae cerddwyr yn aros ar y llwybrau cerdded. Mae hyn wedi lleihau'n sylweddol yr achosion o wrthdaro rhwng defnyddwyr.

Anogir ymwelwyr newydd i ddefnyddio'r daflen a ddatblygwyd ac a argraffwyd gan y prosiect er mwyn iddyn nhw gael gweld ble yr oeddent a defnyddio'r llwybrau dynodedig i fynd o amgylch y warchodfa. Mae mynediad wedi gwella oherwydd yr arwyddion gwell ac mae gwirfoddolwyr yn gwneud gwaith cynnal a chadw ac yn clirio prysgwydd ar hyd 3km o hawliau tramwy dynodedig ar y safle. Felly dros dair blynedd y prosiect, rydym wedi cyflawni - **Gwella, creu mynediad - rhesymoli hawliau tramwy, 3km.**

2.5 Gweithgareddau gwirfoddoli

Gweithgareddau Gwirfoddoli, 12 o ddigwyddiadau a 120 o wirfoddolwyr erbyn diwedd blwyddyn 3.

Canlyniad: Bydd 12 o ddigwyddiadau gwirfoddoli yn cynyddu'r defnydd o'r safle ac yn cyfrannu at wella cynefin drwy weithgareddau rheoli cefn gwlad, megis clirio prysgwydd.

2.5.1 2015 / 2016

Mae gwirfoddoli rheolaidd yn digwydd yng Nghynffig bob dydd Mercher a dydd Sul gyda grŵp gwirfoddoli sefydledig a brwdfrydig. Mae grant cystadleuol Cyfoeth Naturiol Cymru wedi ei gwneud hi'n bosibl i drefnu digwyddiadau gwirfoddol penodol sydd wedi herio'r gwirfoddolwyr, datblygu eu sgiliau a thargedu gweithgareddau allweddol y mae eu hangen i reoli'r warchodfa'n fwy effeithiol. **Trefnwyd 11 o weithgareddau eleni gyda 86 o bobl yn cymryd rhan**, felly mae'r prosiect ar y trywydd iawn i gyflawni'r allbwn hwn ym mlwyddyn 3. Dyma restr o'r digwyddiadau:

Digwyddiad	Dyddiad	Gweithgaredd	Nifer y Gwir.r
1	12/08/15	Tynnu Jac y Neidiwr – tynnu Jac y Neidiwr a defnyddio peiriant torri prysgwydd.	8
2	26/08/15	Torri gwair penodol a thynnu Jac y Neidiwr. Gwirfoddolwyr yn defnyddio'r peiriannau torri gwair newydd ar y tir glas ger y maes parcio.	9
3	02/09/15	Clirio cyrs yng Nghuddfan y De gan ddefnyddio peiriannau torri prysgwydd a chyrs.	8
4	23/09/15	Cwblhau clirio cyrs yng Nghuddfan y De.	7
5	30/09/15	Torri yn Llac Pwll y Gorllewin. Torri'r ddraenen ddu yn ôl o'r llwybr. Trin coesyngau a llosgi toriadau.	9
6	07/10/15	Torri a chribinio Pant Tegeirian y fign galchog. Defnyddio peiriannau torri prysgwydd a chribiniau.	7
7	10/10/15	Clirio cyrs a choedlannau – Gwirfoddolwyr Cadwraeth Caerdydd a gwirfoddolwyr Dug Caeredin.	13
8	14/10/15	Llac Clarke – torri gwair a thorri coed bedw, trin y bonion.	7

9	18/11/15	Llac Twyni Gwlyb – Gwirfoddolwyr yn gweithio ochr yn ochr â chontractwyr yn targedu a chlirio prysgwydd ar raddfa fawr.	6
10	22/11/15	Clirio coed mewn llannerch newydd ar y llwybr melyn.	8
11	25/11/15	Gwirfoddolwyr yn gweithio ochr yn ochr â chontractwyr i dargedu a chlirio prysgwydd ar raddfa fawr.	4

2.5.2 2016 / 2017

Mae'r prosiect hwn yn ei gwneud hi'n bosibl i reoli Gwarchodfa Natur Genedlaethol Cynffig yn well ac o'r herwydd, gellir trefnu mwy o weithgareddau gwirfoddoli.

Rhif	Dyddiad	Sefydliad	Nifer	Gweithgaredd	Arweinydd
1	23/03/2016	Gwirfoddolwyr Cynffig	6	Clirio Llannerch y Ddraenen ddu	David Carrington
2	30/03/2016	Gwirfoddolwyr Cynffig	6	Atgyweirio Llwybr Pren Cuddfan y Gogledd	David Carrington
3	25/04/2016	Gwirfoddolwyr Cynffig	7	Clirio'r Olygfan	David Carrington
4	27/04/2016	Gwirfoddolwyr Cynffig	6	Blychau Ystlumod Cuddfan y Gogledd	David Carrington
5	11/05/2016	Gwirfoddolwyr Cynffig	8	Rheoli Cynefin y Mochyn Daear	David Carrington
6	21/06/2016	Banc Lloyds	10	Diwrnod Gwirfoddoli'r Staff	Rachel Owen
7	19/10/2016	Gwirfoddolwyr Cynffig	7	Torri a chribinio llwybrau marchogaeth Cuddfan y De	David Carrington
8	23/10/2016	Gwirfoddolwyr Cadwraeth Caerdydd	13	Clirio argloddiau prysgwydd / cyrs	Julia
9	26/10/2016	Gwirfoddolwyr Cynffig	5	Clirio Coed Helyg Llac y De	David Carrington

Eleni, cafwyd **9 o weithgareddau â 68 o bobl yn cymryd rhan**. Mae hyn yn rhoi cyfanswm o **20 o weithgareddau â 154 o bobl yn cymryd rhan**. Felly, heblaw'r digwyddiadau sydd wedi eu cynllunio ar gyfer y flwyddyn nesaf, rydym ni eisoes wedi cyrraedd ein targed ar gyfer digwyddiadau gwirfoddol ar gyfer yr allbwn hwn.

2.5.3 2017 / 2018

Erbyn hyn, mae gweithgareddau gwirfoddol yn chwarae rhan ganolog yn y ffordd y mae'r Ardal Cadwraeth Arbennig yn cael ei rheoli'n well oherwydd arian y prosiect. Cafwyd cynnydd arwyddocaol yn nifer y digwyddiadau gwirfoddol eleni.

Rhif	Dyddiad	Sefydliad	Nifer	Gweithgaredd		Arweinydd
1	25/01/2017	Gwirfoddolwyr Cynffig	7	Clirio'r Llwybr Ceffylau Deheuol		David Carrington
2	08/01/2017	Gwirfoddolwyr Cynffig	8	Clirio Llac Crelin		David Carrington
3	22/02/2017	Gwirfoddolwyr Cynffig	10	Clirio Coed Bedw		David Carrington / Rob Jones
4	08/03/2017	Gwirfoddolwyr Cynffig	6	Atgyweirio Cuddfan y Gogledd		David Carrington
5	22/03/2017	Gwirfoddolwyr Cynffig	7	Clirio ochr yn ochr â'r contractwr		David Carrington
6	19/04/2017	Gwirfoddolwyr Cynffig	1	7	Trawslun Glöynnod Byw	David Carrington
7	26/04/2017	Gwirfoddolwyr Cynffig	1	9	Clirio o amgylch y Ganolfan	David Carrington
8	28/06/2017	Cyfoeth Naturiol Cymru / GNG Cynffig	1	12	Arolwg Tegeirian y fign galchog	Emma Brown / D. Carrington
9	19/07/2017	Cyfoeth Naturiol Cymru / GNG Cynffig	1	12	Arolwg Tegeirian y fign galchog	Emma Brown / D. Carrington
10	26/07/2017	Gwirfoddolwyr Cynffig	1	8	Tynnu llyisiau'r gingroen	David Carrington
11	02/08/2017	Gwirfoddolwyr Cynffig	1	7	Torri gwair y llac a hadu Tegeirianau	David Carrington
12	27/09/2017	Gwirfoddolwyr Cynffig	1	8	Torri gwair a chribinio Llaciau'r Tegeirian	David Carrington
13	01/11/2017	Gwirfoddolwyr Cynffig	1	9	Clirio Llac Odin	David Carrington
14	08/11/2017	Gwirfoddolwyr Cynffig	1	8	Clirio llwybrau nofio pysgod	David Carrington
15	21/11/2017	Tîm Trwyddedu Cyfoeth Naturiol Cymru	1	6	Gwirfoddolwyr yn Clirio Prysgwydd	Natalie Wrangham
16	13/12/2017	Gwirfoddolwyr Cynffig	1	8	Gweithio ochr yn ochr â'r contractwr	David Carrington

17	20/12/2017	Gwirfoddolwyr Cynffig	1	8	Gweithio ochr yn ochr â'r contractwr	David Carrington
		Cyfanswm	17	140		

Eleni, cynhaliwyd **17 o weithgareddau â 140 o bobl yn cymryd rhan**. Mae hyn yn rhoi cyfanswm o **37 o weithgareddau â 294 o bobl yn cymryd rhan**. Mae hyn yn fwy o lawer na'r targed o 12 o ddiwyddiadau a 120 o wirfoddolwyr erbyn diwedd blwyddyn 3.

2.6 Ymweliadau Addysgol – Ysgolion Cynradd

20 o Grwpiau y flwyddyn.

Canlyniad: Bydd 20 o ymweliadau addysgol gan ysgolion cynradd yn cynyddu'r defnydd o'r safle ac yn dangos i blant fod planhigion ac anifeiliaid angen cartrefi a bod gwahanol gynefinoedd yn darparu amrywiaeth o gartrefi i'r planhigion a'r anifeiliaid hynny.

2.6.1 2015 / 2016

Er i arian Cyfoeth Naturiol Cymru gael ei gadarnhau erbyn mis Ebrill 2015, ni chafodd arian cyfatebol y Cynllun Datblygu Gwledig ei gymeradwyo tan fis Awst 2015. Felly dechreuodd y prosiect ar ôl i'r flwyddyn ysgol ddod i ben. Roedd hyn yn golygu mai'r unig gyfnod ar gael i grwpiau ysgolion cynradd oedd rhwng mis Medi a mis Rhagfyr 2015. Misoedd y gaeaf yw'r rhai mwyaf anaddas ar gyfer ymweliadau gan ysgolion cynradd felly ni wnaethom ni gyrraedd y targed hwn eleni.

Dylai misoedd y gwanwyn a'r haf yn 2016 fod yn fwy addas ar gyfer ymweliadau gan ysgolion cynradd, a gobeithiwn y byddwn ar y trywydd iawn i gyrraedd y targed.

2.6.2 Gwaith ychwanegol rhwng y cais a diwedd y flwyddyn ariannol 2016

Comisiynwyd artist lleol i greu gwaith celf ar gyfer wal Canolfan y Warchodfa i groesawu pobl. Ar ôl ymgynghori â'r cyhoedd a rhanddeiliaid, cytunwyd y byddai lluniau o brif rywogaethau'r warchodfa yn cael eu paentio ar y wal. Datblygwyd cynllun y gwaith celf drwy gydweithio â disgyblion Ysgol Afon Y Felin sy'n agos i'r Warchodfa Natur. Yn rhan o'r comisiwn, fe gynhyrchodd yr artist waith celf ar gyfer yr ysgol hefyd. Dyma luniau o'r gwaith yn mynd rhagddo yn yr ysgol ac enghreifftiau o'r gwaith celf.

Dyma'r gwaith celf gorffenedig yn y Warchodfa Natur.

2.6.3 2016 / 2017

Mae'r gweithgareddau addysgol yng Ngwarchodfa Natur Genedlaethol Cynffig wedi cynyddu'n sylweddol oherwydd y prosiect hwn. Mae arwyddion a byrddau dehongli'r safle wedi gwella ac mae gan y warchodfa daflen wych. Cynhyrchwyd pecynnau i'w lawrlwytho gan athrawon a theuluoedd cyn iddynt ymweld â'r safle. Mae'r pecynnau yn cynnwys cynlluniau gwersi ac asesiadau risg sy'n ei gwneud hi'n haws i ddod â disgyblion i'r safle lle byddant yn mwynhau gweithgareddau gwerth chweil. Mae mwy o ysgolion wedi defnyddio'r safle eleni ond cafwyd ychydig o broblemau pan gyraeddodd rhai ysgolion heb roi gwybod i ni ymlaen llaw. Yn ogystal â chreu problemau iechyd a diogelwch drwy beidio â rhoi gwybod i staff y warchodfa eu bod yn ymweld â'r safle, mae'n anffodus nad yw eu hymweliadau yn cael eu cofnodi ar gyfer y prosiect chwaith. Dyma'r ymweliadau a gafodd eu cofnodi:

Rhif	Dyddiad	Sefydliad	Grwpiau	Nifer	Gweithgaredd
1	23/03/2016	Ysgol Plant Iau Llangewydd	3	90	Chwilota mewn pyllau dŵr
2	12/05/2016	Ysgol Gynradd y Santes Fair a Sant Padrig	1	14	Chwilota mewn pyllau dŵr
3	17/05/2016	Ysgol Gynradd Pentyrch	3	61	Chwilota mewn pyllau dŵr
4	25/05/2016	Ysgol Gynradd Cwm Parc	3	61	Chwilota mewn pyllau dŵr
5	20/06/2016	Ysgol Gynradd Hengastell	2	54	Gwaith maes Planhigion
6	13/07/2016	Ysgol Gynradd Afon Y Felin	2	46	Ysgolion Awyr Agored
7	18/07/2016	Ysgol Gynradd Hengastell	2	50	Gwaith maes Planhigion

Cofnodwyd bod **16 o grwpiau cynradd wedi ymweld â'r safle â 376 o ddisgyblion yn cymryd rhan**. Er bod hyn 4 grŵp yn llai na'r targed, mae'n well o lawer na niferoedd y llynedd. Fe fyddai'r targed wedi ei gyrraedd pe byddai'r cofnodi wedi bod yn well. Er enghraifft, roedd dau ddsbarth o ysgol arall ar y safle pan oedd ysgol Afon y Felin yn ymweld â'r safle ar 13 Gorffennaf, ond ni hysbysodd yr ysgol honno'r staff i ddweud bod disgyblion am ymweld â'r safle ac ni wyddom o ba ysgol y daethant. Gan fod y safle'n gwella'n barhaus a'r gwaith o gofnodi ysgolion sy'n ymweld â'r safle yn fwy trylwyr, dylem gyrraedd y targed y flwyddyn nesaf.

2.6.4 2017 / 2018

Dyma'r unig allbwn y mae'r prosiect wedi methu â'i gyflawni. Eleni, cofnodwyd y grwpiau ysgolion cynradd canlynol ar y safle:

Rhif	Dyddiad	Sefydliad	Grwpiau	Nifer	Gweithgaredd
1	12/06/2017	Ysgol Gynradd Llangennydd	2	50	Chwilota mewn pyllau dŵr
2	15/06/2017	Coleg Clifton	1	25	Gwaith maes
3	05/07/2017	Ysgol Gynradd Gymraeg Llwyn Derw	1	25	Taith ynghylch Santampa
4	14/07/2017	Ysgol St. Joseph	1	25	Gwaith maes
		Cyfanswm	5	125	

Cofnodwyd bod cyfanswm o 21 o grwpiau ysgolion cynradd wedi ymweld â Gwarchodfa Natur Genedlaethol Cynffig. Ni lwyddwyd i gyrraedd y targed, ond ceir rheswm deublyg dros hyn.

Yn gyntaf, mae natur arw'r safle a'r tir heriol yn fwy addas i fyfyrwyr hŷn. Mae'r teithiau cerdded hir i gyrraedd y cynefinoedd mwy addysgol yn creu problemau i blant iau. Yn ail, mae mwy o ysgolion cynradd yn ymweld â'r Warchodfa nag yr ydym yn eu cofnodi. Mae angen gwneud mwy i sicrhau bod ysgolion yn deall bod yn rhaid iddynt gysylltu â ni i ddweud eu bod yn bwriadu ymweld â'r safle. Byddai hyn yn fuddiol, nid yn unig o safbwynt iechyd a diogelwch, ond er mwyn inni allu cyfeirio'r athrawon at y deunydd addysgu gwych yr ydym wedi ei ddatblygu yn rhan o'r prosiect hwn.

2.7 Ymweliadau Addysgol – Ysgolion Uwchradd

20 o Grwpiau y flwyddyn.

Canlyniad: Byddai ymweliad addysgol gan 20 o grwpiau ysgolion uwchradd yn cynyddu defnydd o'r safle ac yn addysgu pobl ifanc ynglŷn ag ecosystemau, newid yn yr hinsawdd a phwysigrwydd bioamrywiaeth fel adnodd lleol a byd-eang.

2.7.1 2015 / 2016

Cafwyd yr un broblem ag ymweliadau'r ysgolion uwchradd ag a gafwyd â'r ysgolion cynradd. Er i arian Cyfoeth Naturiol Cymru gael ei gadarnhau erbyn mis Ebrill 2015, ni chafodd arian cyfatebol y Cynllun Datblygu Gwledig ei gymeradwyo tan fis Awst 2015. Felly dechreuodd y prosiect ar ôl i'r flwyddyn ysgol ddod i ben. Roedd hyn yn golygu mai'r unig gyfnod ar gael i grwpiau ysgolion cynradd oedd rhwng mis Medi a mis Rhagfyr 2015. Misoedd y gaeaf yw'r rhai mwyaf anaddas ar gyfer ymweliadau gan ysgolion felly ni wnaethom ni gyrraedd y targed eleni.

Fe gafwyd un ymweliad gan ysgol uwchradd yn ystod misoedd y gaeaf sef:

Grŵp	Dyddiad	Ysgol Uwchradd	Nifer y disgyblion	Gweithgaredd	Arweinydd
1	13/10/2015	Ysgol y Priordy	23	Gwaith maes daearyddiaeth a darlith gan DC yn yr ystafell ddarlithio.	Richard Harrington/DC

2.7.2 2016 / 2017

Mae'r ysgolion uwchradd wedi elwa ar y gwelliannau yng nghyfleusterau addysgol Gwarchodfa Natur Genedlaethol Cynffig y sonnir amdanynt yn yr adran flaenorol. Yn ogystal â'r gwelliannau hynny fe geir Wi-Fi am ddim ar y safle ac mae'r cyfleusterau digidol yn yr ystafell ddosbarth wedi gwella. Gosodwyd monitor newydd a gall dosbarthiadau fenthyg cyfrifiaduron llechen. Cynhyrchwyd systemau dehongli realiti ehangach yn ogystal â byrddau dehongli traddodiadol ar gyfer yr ystafell ddosbarth a'r guddfan ar y llyn. Cofnodwyd ymweliadau addysgol yr ysgolion uwchradd canlynol ar y safle:

Rhif	Dyddiad	Sefydliad	Grwpiau	Nifer	Gweithgaredd	Arweinydd
1	12/06/2016	Ysgol Godolphin a Latymer	3	62	Darlith Bioamrywiaeth	David Carrington
2	29/06/2016	Ysgol Gyfun Bryntirion	2	40	Gwaith maes Daearyddiaeth	Mr Jones
3	30/06/2016	Ysgol Gyfun Bryntirion	2	48	Gwaith maes Daearyddiaeth	Mr Jones
4	07/07/2016	Ysgol Crist y Brenin	2	30	Ymweld â'r traeth	Simon Squire
5	11/07/2016	Ysgol Gyfun Bryntirion	3	53	Gwaith maes Daearyddiaeth	Mr Jones
6	13/07/2016	Ysgol Gyfun Porthcawl	1	15	Glanhau'r Traeth	David Carrington
7	15/07/2016	Ysgol Uwchradd Gatholig Joseff Sant, Casnewydd	1	10	Gwaith maes	Mary Davies

Ymwelodd **14 o grwpiau â'r safle, a 258 o fyfyrwyr**. Fel yn achos ymweliadau'r ysgolion cynradd, ni chyrrhaeddwyd y targed (6 grŵp yn llai na'r targed), ond roedd yn well canlyniad na'r hyn a gafwyd y llynedd. Dyma effaith a geir pan fo ysgolion yn ymweld â'r safle heb roi gwybod i'r Warchodfa, a disgwyliwn gyrraedd y targed y flwyddyn nesaf.

2.7.3 2017 / 2018

Mae'r arian a gafwyd gan Gyfoeth Naturiol Cymru a'r Cynllun Datblygu Gwledig wedi ein galluogi ni i ganolbwyntio ar ddenu ysgolion uwchradd i astudio cynefinoedd prin y twyni. O ganlyniad i hyn, rydym wedi gweld cynnydd mawr yn y nifer o ysgolion uwchradd sy'n ymweld â'r safle.

Rhif	Dyddiad	Sefydliad	Grwpiau	Nifer	Gweithgaredd	Arweinydd
1	09/03/2017	Ysgol Uwchradd Bourneside Cheltenham	2	43	Effeithiau Dynol ar Dwyni	Rachel Narles
2	10/06/2017	Ysgol Uwchradd Godolphin	3	55	Darlith a gwaith maes	Heather Margam DC
3	26/06/2017	Ysgol Gyfun Bryntirion	1	28	Gwaith maes	Mark Blackmore
4	27/06/2017	Ysgol Gyfun Bryntirion	1	25	Gwaith maes	David Carrington
5	28/06/2017	Ysgol Gyfun Bryntirion	1	26	Gwaith maes	David Carrington
6	03/06/2017	Ysgol Gyfun Bryntirion	3	52	Gwaith maes	David Carrington
7	10/07/2017	Ysgol Gwynllyw, Pont-y-pŵl	1	14	Gwaith maes	Glyn Rogers
8	14/07/2017	Bristol Free School	1	17	Gwaith maes	Selina Lavis
9	17/07/2017	Ysgol Uwchradd Yr Eglwys Newydd, Caerdydd	2	45	Ecoleg y Twyni Tywod	Ceri Taylor
10	18/07/2017	Ysgol Gyfun Bro Morgannwg	1	16	Gwaith maes	Miss Evans
11	21/09/2017	Ysgol Broadoak, Weston	3	58	Gwaith maes TGAU	Michelle Reid
12	28/09/2017	Ysgol Gyfun Cil-y-Coed	1	6	Gwaith maes	Sian Fowler
13	03/10/2017	Ysgol Y Priordy	1	18	Gwaith maes Lefel A	Richard Harrington
14	09/10/2017	Ysgol Esgob Llandaf, Caerdydd	1	19	Gwaith maes	Ellen Kettleswell
15	19/10/2017	Ysgol Esgob Llandaf, Caerdydd	1	25	Gwaith maes	Ellen Kettleswell
		Cyfanswm	23	447		

Cafwyd **23 o ymweliadau gan Ysgolion Uwchradd eleni**, ac felly rydym wedi cyrraedd y targed a osodwyd yn y cais am arian. Yn yr allbwn hwn, gwelwyd y gwelliant mwyaf wrth i'r prosiect ddatblygu.

2.8 Ymweliadau addysgol – Addysg uwch ac Addysg bellach

10 o Grwpiau y flwyddyn.

Canlyniad: Bydd 10 o ymweliadau addysgol gan grwpiau addysg uwch ac addysg bellach yn cynyddu'r defnydd o'r safle ac yn rhoi cyfleoedd ar gyfer casglu data a gwaith maes a fydd yn diwallu anghenion gwaith cwrs y myfyrwyr. Bydd hefyd yn darparu data arolwg i'r warchodfa.

2.8.1 2015 / 2016

Mae 10 o grwpiau wedi ymweld â Gwarchodfa Natur Genedlaethol Cynffig eleni gyda chyfanswm o 420 o fyfyrwyr yn y grwpiau hynny. Dyma fanylion yr ymweliadau:

Grŵp	Dyddiad	Sefydliad	Nifer y Myfyrwyr	Gweithgaredd	Arweinydd
1	06/08/15	Prifysgol Abertawe	45	Cwrs Maes i Israddedigion B3 Gwneud arolygon ecolegol o dwyni sefydlog a llac twyni	Laura Roberts
2	14/09/15	Prifysgol Caerdydd	50	Wythnos astudio maes yn defnyddio Cynffig i astudio chwilod y llawr a phlanhigion gyda darlith ar Gynffig gan DC	Richard Cowie/DC
3	15/09/15	Prifysgol Caerdydd	50	Wythnos astudio maes yn defnyddio Cynffig i astudio chwilod y llawr a phlanhigion gyda darlith ar Gynffig gan DC	Richard Cowie/DC
4	16/09/15	Prifysgol Caerdydd	50	Wythnos astudio maes yn defnyddio Cynffig i astudio chwilod y llawr a phlanhigion gyda darlith ar Gynffig gan DC	Richard Cowie/DC
5	17/09/15	Prifysgol Caerdydd	50	Wythnos astudio maes yn defnyddio Cynffig i astudio chwilod y llawr a phlanhigion	Richard Cowie
6	08/09/15	Prifysgol Abertawe	30	Cwrs Maes i Israddedigion B3 Gwneud arolygon ecolegol o dwyni sefydlog a llac twyni	Laura Roberts
7	10/09/15	Prifysgol Abertawe	35	Cwrs Maes i Israddedigion B3 Gwneud arolygon ecolegol o dwyni sefydlog a llac twyni	Laura Roberts
8	14/09/15	Prifysgol Abertawe	40	Cwrs Maes i Israddedigion B3 Gwneud arolygon ecolegol o dwyni sefydlog a llac twyni	Laura Roberts
9	15/09/15	Prifysgol Abertawe	40	Cwrs Maes i Israddedigion B3 Gwneud arolygon ecolegol o dwyni sefydlog a llac twyni	Laura Roberts

10	07/10/15	Y Coleg Amaethyddol Brenhinol	30	Gwaith maes gyda sgwrs gan DC allan yn y warchodfa	Ian Grange
----	----------	-------------------------------	----	--	------------

2.8.2 2016 / 2017

Cafwyd nifer o ymweliadau addysg bellach â'r warchodfa, ond ymweliadau addysg uwch yw'r mwyaf poblogaidd. Trefnodd Prifysgol Abertawe a Phrifysgol Caerdydd wythnosau penodol ar y safle ar gyfer gwaith maes eu myfyrwyr bioleg. Dyma fanylion y defnydd a wnaethpwyd gan Addysg Uwch ac Addysg Bellach eleni:

Rhif	Dyddiad	Sefydliad	Grwpiau	Nifer	Gweithgaredd	Arweinydd
1	24/04/2016	Prifysgol Abertawe	1	12	Gwneud arolwg o Waddodion	Tony Thomas
2	02/05/2016	Coleg Writtle	2	40	Myfyrwyr Cadwraeth	Alan Roscoe
3	11/07/2016	Ysgol Uwchradd Yr Eglwys Newydd, Caerdydd	2	40	Gwaith maes y Chweched Dosbarth	Anne Davies
4	05/09/2016	Prifysgol Abertawe	4	145	Wythnos Faes	Laura Roberts
5	12/09/2016	Prifysgol Caerdydd	4	60	Wythnos Astudio Maes	Ian Vaughan

Ymwelodd **13 o grwpiau** â'r safle gyda chyfanswm o **297 o fyfyrwyr**.

2.8.3 2017 / 2018

Roedd ymweliadau addysg uwch ac addysg bellach yn boblogaidd unwaith eto yn 2017. Roedd y ffaith y bu gwaith partneriaeth cryf gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr, Prifysgol Abertawe a Phrifysgol Caerdydd wedi helpu yn hyn o beth.

Rhif	Dyddiad	Sefydliad	Grwpiau	Nifer	Gweithgaredd	Arweinydd
1	12/09/2017	Prifysgol Abertawe	2	23	Gwaith maes	Laura Roberts
2	13/09/2017	Prifysgol Abertawe	2	23	Gwaith maes	Laura Roberts
3	14/09/2017	Prifysgol Abertawe	2	25	Gwaith maes	Laura Roberts
4	02/10/2017	Prifysgol Caerdydd	2	28	Arolwg o Blanhigion a Lab	Frank Hailer

5	03/10/2017	Prifysgol Caerdydd	2	28	Arolwg o Blanhigion a Lab	Julia Sanches
---	------------	--------------------	---	----	---------------------------	---------------

Cyrhaeddwyd y targed o **10 o grwpiau ac roedd y rhain yn cynnwys 127 o fyfyrwr.**

2.9 Gweithgareddau Addysgol

4 Gweithgaredd a 120 o bobl yn cymryd rhan bob blwyddyn.

Canlyniad: Bydd 4 gweithgaredd addysgol yn cynyddu'r defnydd o'r safle a chynyddu ei werth i gymunedau lleol. Bydd y gweithgareddau yn rhoi cyfle i gynnwys y mudiadau partner yn Rhwydwaith Gwirfoddoli Cefn Gwlad Pen-y-bont ar Ogwr a hybu cydweithio.

2.9.1 2015 / 2016

Cafwyd **4 gweithgaredd addysgol eleni â 340 o bobl yn cymryd rhan.** Dyma fanylion y gweithgareddau:

Dyddiad	Sefydliad	Nifer y bobl	Gweithgaredd	Arweinydd
01/10/2015	Grŵp Heronsbridge	10	Planhigion Meddyginiaethol Taith gerdded dywysedig	Rob Jones
03/10/2015	Cymdeithas y Geidiaid	240	Diwrnod Gweithgareddau Amgylcheddol	RSPB/ Clwb Adar Morgannwg/DC
22/10/2015	Cybiau ac Afancod 1af Notais	45	Taith Ystlumod	DC
13/12/2015	Gwarchodfa Natur Genedlaethol Cynffig	45	Gweithgaredd Crefftau Nadoligaidd	Mark Blackmore

2.9.2 2016 / 2017

Cafwyd **38 o weithgareddau addysgol yn 2016 gyda 723 o bobl yn cymryd rhan.**

Cafwyd cynnydd yn nifer y gweithgareddau (llawer mwy na tharged yr allbwn hwn) oherwydd y newid a fu yn null rheoli'r safle yn sgil y prosiect. Mae ymwelwyr nawr yn gallu rheoli eu hunain yn gynyddol ac mae hyn yn rhoi mwy o amser i staff ganolbwyntio ar weithgareddau addysgol. Dyma fanylion gweithgareddau 2016:

Rhif	Dyddiad	Sefydliad	Grwpiau	Nifer	Gweithgaredd	Arweinydd
1	30/11/2016	Ymddiriedolaeth Datblygu Corneli a'r Cylch	3	83	Helfa Wy Pasg	Adrian Morgan
2	16/04/2016	Cadwch Gymru'n Daclus	1	23	Diwrnod Sbwriel	Brian Jones
3	02/05/2016	Meddwl Dysgu Herio (TLC)	1	38	Diwrnod o hwyl amgylcheddol	Julie Addis
4	08/05/2016	Clwb Adar Morgannwg	3	90	Diwrnod Adara Mawr	David Carrington
5	15/05/2016	Sgowtiaid Notais	8	180	Diwrnod o hwyl amgylcheddol	Anne Davidson
6	21/05/2016	Clwb Adar Morgannwg	1	8	Adara i Ddechreuwyr	David Carrington
7	28/05/2016	Grŵp Ffwng Morgannwg	1	10	Taith gerdded Ffwng	Mark Dear
8	11/06/2016	PONT a Reach	3	50	Cŵn a Charnau	Emma Douglas
9	18/06/2016	Clwb Adar Morgannwg	1	15	Adara i Ddechreuwyr	David Carrington
10	16/07/2016	Clwb Adar Morgannwg	1	9	Adara i Ddechreuwyr	David Carrington
11	20/08/2016	Clwb Adar Morgannwg	1	7	Adara i Ddechreuwyr	David Carrington
12	17/09/2016	Clwb Adar Morgannwg	1	11	Adara i Ddechreuwyr	David Carrington
13	15/10/2016	Clwb Adar Morgannwg	1	15	Adara i Ddechreuwyr	David Carrington
14	12/11/2016	Grŵp Ffwng Morgannwg	1	30	Edrych ar Ffwng Twyni Tywod	Mike Bright
15	19/11/2016	Clwb Adar Morgannwg	1	9	Adara i Ddechreuwyr	David Carrington
16	01/12/2016	Reach	5	50	Diwrnod Ymgynghori ynghylch Cŵn	Mark Blackmore
17	11/12/2016	Reach 7 Gwirfoddolwyr Cynffig	5	95	Ffair Grefftau Cefn Gwlad Nadoligaidd	Mark Blackmore

2.9.3 2017 / 2018

Oherwydd y newid yn y dull o reoli a gafodd ei hwyluso gan y prosiect, mae gweithgareddau addysgol yn awr yn chwarae rhan bwysig yn addysg amgylcheddol y warchodfa.

Rhif	Dyddiad	Sefydliad	Grwpiau	Nifer	Gweithgaredd	Arweinydd
1	18/02/2017	Clwb Adar Morgannwg	1	12	Adara i Ddechreuwr	David Carrington
2	18/03/2017	Clwb Adar Morgannwg	1	21	Adara i Ddechreuwr	David Carrington
3	15/04/2017	Clwb Adar Morgannwg	1	13	Adara i Ddechreuwr	David Carrington
4	30/04/2017	Clwb Adar Morgannwg / Gwarchodfa Natur Genedlaethol Cynffig	3	70	Diwrnod Adara Mawr	David Carrington
5	02/04/2017	Dogs Trust	1	45	Fan Ymgyrch Ymwybyddiaeth	Malcolm Stagg
6	13/05/2017	Gwarchodfa Natur Genedlaethol Cynffig	1	8	Darlith ar Adar Magu	David Carrington
7	21/05/2017	Sgowtiaid Pen-y-bont ar Ogwr	8	230	Diwrnod o Hwyl Amgylcheddol y Sgowtiaid	Anne Davidson
8	03/06/2017	Grŵp Ffwng Morgannwg	1	8	Cyrch Ffwng	Mark Steer
9	18/06/2017	Clwb Adar Dursley	1	20	Ymweliad Maes	Mike
10	05/07/2017	Reach	3	8	Hyfforddi Wardeniaid Cŵn	Mark Blackmore
11	20/07/2017	Reach	1	3	Hyfforddi Wardeniaid Cŵn	Mark Blackmore
12	21/10/2017	Clwb Adar Morgannwg	1	10	Adara i Ddechreuwr	David Carrington
13	18/11/2017	Clwb Adar Morgannwg	1	11	Adara i Ddechreuwr	David Carrington
14	10/12/2017	Gwarchodfa Natur Genedlaethol Cynffig / Reach	2	72	Ffair Grefftau Cefn Gwlad Nadoligaidd	Mark Blackmore

15	16/12/2017	Clwb Adar Morgannwg	1	19	Adara i Ddechreuwr	David Carrington
----	------------	---------------------	---	----	--------------------	------------------

Cafwyd **27 o weithgareddau gyda 550 o bobl yn cymryd rhan** yn y flwyddyn olaf. Mae hyn yn llawer mwy na'r targed o 4 o weithgareddau'r flwyddyn gyda 120 o bobl yn cymryd rhan.

2.10 Lleoliadau gwaith strwythuredig

3 Grŵp and 30 o bobl yn cymryd rhan erbyn diwedd blwyddyn 3.

Canlyniad: Bydd 3 lleoliad gwaith strwythuredig yn cynyddu'r defnydd o'r safle, ac yn rhoi cyfleoedd i bobl ifanc ddatblygu sgiliau gwaith drwy brofiad.

2.10.1 2015 / 2016

Mae arian grant y Warchodfa Natur Genedlaethol yn ein galluogi ni i newid y ffordd yr ydym ni'n rheoli'r safle a rhoi pwyslais newydd ar brofiad gwaith a gwirfoddoli i ennill sgiliau gyrfäol. Byddwn yn canolbwyntio ar y targed hwn ym mlynnyddoedd dau a thri ond rydym eisoes wedi cael **5 myfyriwr Dug Caeredin yn gweithio ar y safle hwn eleni**. Maen nhw'n

gweithio ar benwythnosau ac yn y llun uchod, fe welwch ddau ohonyn nhw yn gosod y biniau Sherwood newydd a brynwyd gydag arian y prosiect.

2.10.2 2016 / 2017

Yn 2016, bu llawer o ganolbwyntio ar ddarparu lleoliadau gwaith strwythuredig. Ar ddiwedd y cyfnod, daeth grŵp mawr o fyfyrwyr Bagloriaeth Cymru a myfyrwyr Prifysgol Abertawe ar leoliad gwaith yn ystod hanner tymor mis Hydref. Roedd angen mawr am y math hwn o brofiad gwaith ac fe gawsom ni ddwywaith cymaint o geisiadau ag oedd o leoedd ar gael. Dyma fanylion y lleoliadau gwaith:

Rhif	Dyddiad	Sefydliad	Grwpiau	Nifer	Gweithgaredd	Arweinydd
1	11/04/2016	Gwarchodfa Natur Genedlaethol Cynffig (GNG)	0	1	Sam Jones Profiad gwaith	David Carrington
2	27/06/2016	GNG	0	1	Ieuan Dixon 1 Wythnos Profiad Gwaith.	David Carrington
3	11/07/2016	GNG	0	1	Ella Cooks Profiad Gwaith	David Carrington
4	27/07/2016	GNG	0	1	Paul Thompson Profiad Gwaith	David Carrington
5	10/10/2016	GNG	0	1	Jack Mogford Profiad Gwaith	David Carrington
6	24/10/2016	Reach	1	11	3 Diwrnod Lleoliad Gwaith	Mark Blackmore

Mae'r lleoliadau gwaith unigol yn cael eu cyfrif yn 1 grŵp bob blwyddyn. Eleni cafwyd **2 grŵp â chyfanswm o 16 o bobl yn cymryd rhan**. Mae hyn yn rhoi cyfanswm o **3 grŵp ac 19 o bobl yn cymryd rhan** hyd yn hyn. Cyrhaeddwyd y targed ar gyfer grwpiau yn yr allbwn hwn, ac mae angen 11 o bobl ychwanegol i gymryd rhan er mwyn cyrraedd y targed cyflawn ar ddiwedd y flwyddyn nesaf.

2.10.3 2017 / 2018

Cafwyd 7 myfyriwr yn gwirfoddoli i gymryd rhan mewn profiad gwaith yng Nghynffig yn 2017. Roeddynt yn cael eu hystyried yn un grŵp o fyfyrwyr. Hefyd, darparwyd lleoliad gwaith yn ystod hanner tymor mis Hydref, a oedd yn llwyddiannus iawn.

Rhif	Dyddiad	Sefydliad	Grwpiau	Nifer	Gweithgaredd	Arweinydd
1	19/02/2017	Dug Caeredin	1	3	Tynnu Coed Glaswelltir Twyni Tafod	David Carrington
2	24/04/2017	Zowie Iles	1	1	Gwirfoddoli Profiad Gwaith	David Carrington
3	18/06/2017	Sean Campbell		1	Gwirfoddoli Profiad Gwaith	David Carrington
4	31/07/2017	Savhanna		1	Gwaith Maes MSc 3 Wythnos	David Carrington
5	25/09/2017	Callum Hancock		1	Gwirfoddoli Profiad Gwaith	David Carrington
6	30/10/2017	Prifysgol Abertawe		1	6	Lleoliad Gwaith 3 Diwrnod

Cafwyd **3 grŵp lleoliad gwaith yn 2017 â 13 o bobl yn cymryd rhan**. Mae hyn yn rhoi cyfanswm o **6 o grwpiau a 32 o bobl yn cymryd rhan** dros dair blynedd y prosiect, sy'n fwy na'r targed o 3 grŵp a 30 o bobl yn cymryd rhan.

3. Gwerth Ychwanegol a Ychwanegwyd gan y Grant

3.1 Gwella cynefin – Atal neu wrthdroi sefydlogi twyni.

Mae targed allbwn "Atal neu wrthdroi sefydlogi twyni, 500m² erbyn diwedd blwyddyn 3" yn darged eithaf isel ac roedd yn hawdd ei gyrraedd ym mlwyddyn un. Felly mae'r prosiect yn bwriadu ychwanegu gwerth at yr allbwn gorfodol drwy osod targed ychwanegol i ymgynraedd ato, i atal neu wrthdroi sefydlogi twyni, 10,000m² y flwyddyn.

Ym mlwyddyn un fe wnaethom ragori ar y targed, gan wella 162,600m² o gynefin.

Roedd y targed ychwanegol i ymgynraedd ato wedi ei ddyblu ym mlwyddyn dau, â 20,000m² o lac twyni wedi eu creu.

Fe wnaethom yn well o lawer na'r targed ym mlwyddyn tri, gan wella 103,953m² o gynefin twyni.

3.2 Gwella cynefin - Lleihau rhywogaethau ymledol.

Mae targed allbwn "Lleihau rhywogaethau ymledol, 500m² y flwyddyn" unwaith eto yn darged eithaf isel ac roedd yn hawdd ei gyrraedd ym mlwyddyn un. Felly, mae'r prosiect yn bwriadu ychwanegu gwerth at yr allbwn gorfodol drwy osod targed ychwanegol i ymgynraedd ato i leihau rhywogaethau ymledol 10,000m² y flwyddyn.

Cyrhaeddwyd y targed hwnnw ym mlwyddyn un.

Er inni gyrraedd y targed gwreiddiol yn hawdd ym mlwyddyn dau, roedd lleihau 7500m² o rywogaethau ymledol o dan ein targed ychwanegol i ymgynraedd ato, serch hynny roedd yn gyflawniad sylweddol.

Mae mireinio'r dull o gyfuno gwirfoddolwyr, myfyrwyr lleoliad gwaith a chontractwyr wedi cynyddu effeithiolrwydd y gwaith o glirio prysgwydd wrth reoli Cynffig yn ystod y prosiect. Oherwydd y newidiadau yn y modd y mae'r safle yn cael ei reoli yn sgil arian y prosiect, cliriwyd 26,544m² yn y drydedd flwyddyn, sef mwy na dwbl y targed ychwanegol i ymgynraedd ato.

3.3 Ymweliadau addysgol – Addysg a hyfforddiant i oedolion

Drwy gau'r ganolfan ymwelwyr, sy'n rhan o'r newidiadau i reolaeth y safle oherwydd y prosiect hwn, crëwyd man dysgu o fewn y ganolfan sy'n ddelfrydol ar gyfer addysg a hyfforddiant i oedolion. Mae'r ganolfan wedi dod yn boblogaidd ar gyfer diwrnodau cwrdd i ffwrdd a hyfforddi staff, yn enwedig pan fo angen gofod awyr agored yn ogystal ag ystafell ddosbarth. Dyma fudd ychwanegol arian cyllid Cyfoeth Naturiol Cymru na chafodd ei ragweld.

Mewn blwyddyn, roedd **15 o grwpiau, a 245 o bobl wedi eu hyfforddi yn y Warchodfa.** Dyma fanylion y grwpiau:

Grŵp	Dyddiad	Sefydliad	Nifer	Gweithgaredd	Arweinydd
1	09/09/15	GIG	10	Gweithgaredd hyfforddi tîm o feddygon teulu	Peter Harrop
2	16/09/15	Gwasanaethau Gofal Plant Pen-y-bont ar Ogwr	14	Hyfforddi yn yr ystafell ddarlithio	Self
3	18/09/15	Ymweliad Cymdeithasol Gofalwyr	15	Taith gerdded yng Nghynffig	John Crocker
4	19/09/15	Ymatebwyr Cyntaf Cymunedol	14	Hyfforddi gwirfoddolwyr newydd yn yr ystafell ddarlithio	Lyle Bluck
5	19/09/15	Gwasanaethau Gofal Plant Pen-y-bont ar Ogwr	19	Diwrnod hyfforddi yn yr Oriol Iechi	Self
6	23/09/15	Gwasanaethau Gofal Plant Pen-y-bont ar Ogwr	14	Hyfforddi yn yr ystafell ddarlithio	Self
7	26/09/15	Ymatebwyr Cyntaf Cymunedol	14	Hyfforddi gwirfoddolwyr newydd yn yr ystafell ddarlithio	Lyle Bluck
8	03/10/15	Ymatebwyr Cyntaf Cymunedol	14	Hyfforddi gwirfoddolwyr newydd yn yr ystafell ddarlithio	Lyle Bluck
9	07/10/15	Cyfoeth Naturiol Cymru	10	Hyfforddi monitro ffotograffig yn yr ystafell ddarlithio	Clive Hurford
10	10/10/15	Ymatebwyr Cyntaf Cymunedol	14	Hyfforddi gwirfoddolwyr newydd yn yr ystafell ddarlithio	Lyle Bluck
11	11/10/15	Ymatebwyr Cyntaf Cymunedol	14	Hyfforddi gwirfoddolwyr newydd yn yr ystafell ddarlithio	Lyle Bluck
12	13/10/15	Clwb Adar Morgannwg	9	Cyfarfod pwyllgor	DC
13	14/10/15	Gwasanaethau Gofal Plant Pen-y-bont ar Ogwr	14	Cwrs hyfforddi cymorth cyntaf	Hunan
14	17/10/15	Cadwraeth Pili-pala	60	Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol a darlithoedd trwy'r dydd yn yr ystafell ddarlithio	David Slade

15	21/10/15	Gwasanaethau Gofal Plant Pen-y-bont ar Ogwr	10	Cwrs hyfforddi cymorth cyntaf	Hunan
----	----------	---	----	-------------------------------	-------

Ym mlwyddyn dau, roedd **6 o grwpiau a 104 o bobl wedi eu hyfforddi yn y Warchodfa.**
Dyma fanylion y grwpiau:

Rhif	Dyddiad	Sefydliad	Grwpiau	Nifer	Gweithgaredd	Arweinydd
1	19/04/2016	Ymddiriedolaeth Cynefinoedd Dŵr Croyw	1	15	Hyfforddiant i adnabod Rhawn yr ebol	Hannah Shaw
2	15/06/2016	Gofal Plant Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr	1	15	Hyfforddiant Gofal Plant	
3	21/09/2016	GIG	1	12	Hyfforddiant Meddygon Teulu	Peter Harrop
4	22/11/2016	PONT	1	24	Hyfforddiant Rheoli Pori	Emma Douglas
5	23/11/2016	PONT	1	18	Hyfforddiant Rheoli Pori	Emma Douglas
6	28/11/2016	Bwrdd y Gwasanaethau Cyhoeddus	1	20	Iechyd a'r Awyr Agored	Geoff Hobbs

Ym mlwyddyn tri roedd **32 o grwpiau a 408 o bobl wedi eu hyfforddi yn y Warchodfa.**
Mae hyn yn rhannol oherwydd ein partneriaeth hirdymor â Barnados, sy'n ystyried Canolfan y Warchodfa yn ddelfrydol ar gyfer eu cyrsiau magu plant i rieni.

Rhif	Dyddiad	Sefydliad	Grwpiau	Nifer	Gweithgaredd	Arweinydd
1	20/03/2017	Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr Cefn Gwlad	1	3	Hyfforddiant Peiriant Asglodi	Rob Jones
2	26/04/2017	Reach	1	19	Gweithdy Digidol	Geoff Hobbs
3	03/05/2017	Ymddiriedolaeth Cynefinoedd Dŵr Croyw	1	15	Bryoffytau'r Llaciau	Sam Bosanquet
4	11/05/2017	Reach	1	6	Hyfforddi Llysgenhadon	Nicola Lewis
5	15/05/2017	Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr	1	10	Hyfforddi Llysgenhadon	Alice Brown

		Twristiaeth				
6	02/06/2017	Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr Cefn Gwlad	1	11	Cwrs Hogi Offer	Rob Jones
7	08/06/2017	PONT	1	25	Seminar Pori Cadwraethol	Emma Douglas
8	08/07/2017	Plantlife	1	35	Hyfforddi Aelodau	Helen Bradley
9	05/08/2017	Cwrs Gwenyn	1	17	Hyfforddiant Gwenyn i wirfoddolwyr	Liam Olds
10	07/09/2017	Cyfoeth Naturiol Cymru	1	12	Diwrnod Cwrdd i Ffwrdd	Sheryl Davies
11	09/09/2017	CEI	1	10	Eco-Hydroleg Llac Twyni Gwlyb	Rob Lowe
12	12/09/2017	Cyfoeth Naturiol Cymru	1	5	Hyfforddiant Dyfrgwn	Leila Thornton
13	19/09/2017	Comisiynydd Heddlu a Throsedd	1	15	Diwrnod Cwrdd i Ffwrdd	Sam Griffin
14	22/09/2017	Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr Lles	1	10	Hyfforddiant Lles	Debra Mitchell
15	28/09/2017	Barnados	1	12	Cwrs Magu	Susan Evans
16	04/10/2017	Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr Lles	1	7	Hyfforddiant Lles	Val Hughes
17	05/10/2017	Barnados	1	12	Cwrs Magu	Susan Evans
18	06/10/2017	Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr Lles	1	10	Hyfforddiant Lles	Debra Mitchell
19	12/10/2017	Barnados	1	12	Cwrs Magu	Susan Evans
20	19/10/2017	Barnados	1	12	Cwrs Magu	Susan Evans
21	23/10/2017	Cyfoeth Naturiol Cymru	1	8	Hyfforddiant Dyfrgwn	Leila Thornton

22	25/10/2017	Yr Heddlu	1	30	Gweithgaredd Hyfforddiant Heddlu	Andrew Slade
23	26/10/2017	Barnados	1	12	Cwrs Magu	Susan Evans
24	03/11/2017	Barnados	1	12	Cwrs Magu	Susan Evans
25	09/11/2017	Barnados	1	12	Cwrs Magu	Susan Evans
26	10/11/2017	Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr Lles	1	10	Hyfforddiant Awtistiaeth	Debra Mitchell
27	16/11/2017	Barnados	1	12	Cwrs Magu	Susan Evans
28	17/11/2017	Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr Lles	1	10	Hyfforddiant Awtistiaeth	Debra Mitchell
29	22/11/2017	Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr Lles	1	8	Hyfforddiant Lles	Val Hughes
30	23/11/2017	Barnados	1	12	Cwrs Magu	Susan Evans
31	30/11/2017	Barnados	1	12	Cwrs Magu	Susan Evans
32	07/11/2017	Barnados	1	12	Cwrs Magu	Susan Evans

